

12

December 2021

*Elektronický
informačný*

BULLETIN

NOVINKY Z EÚ

EURÓPSKA AGENTÚRA PRE LIEKY ODPORÚČA SCHVÁLENIE VAKCÍNY OD SPOLOČNOSTI NOVAVAX

Európska agentúra pre lieky (EMA) odporučila udeliť podmienené povolenie na uvedenie na trh očkovacej látky Nuvaxovid proti ochoreniu COVID-19 pre ľudí od 18 rokov. Nuvaxovid je piata očkovacia látka odporúčaná v EÚ na prevenciu ochorenia COVID-19. Je to vakcína na báze bielkovín a spolu s už schválenými vakcínami bude podporovať očkovacie kampane v členských štátoch EÚ počas rozhodujúcej fázy pandémie. Po dôkladnom hodnotení dospel Výbor EMA pre lieky na humánne použitie (CHMP) na základe konsenzu k záveru, že údaje o očkovacej látke sú spoľahlivé a spĺňajú kritériá EÚ týkajúce sa účinnosti, bezpečnosti a kvality.

Výsledky dvoch hlavných klinických štúdií ukázali, že liek Nuvaxovid bol účinný pri prevencii ochorenia CO-

VID-19 u ľudí vo veku od 18 rokov. Štúdie zahŕňali celkovo viac ako 45 000 ľudí.

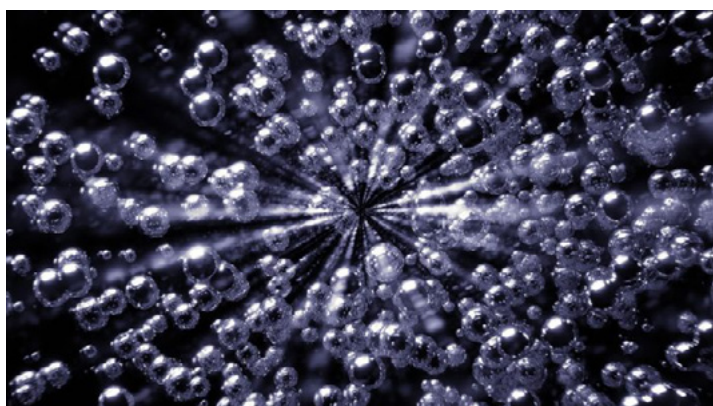
KONIEC POUŽÍVANIU ORTUTI VO SVETELNÝCH ZDROJOCH

Európska komisia prijala balík pravidiel, ktorými končí platnosť mnohých výnimiek pre používanie ortuti vo svetelných

zdrojoch. Podľa pravidiel EÚ obmedzujúcich používanie určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických

zariadeniach (**smernica**) sa elektronika, ktorá obsahuje ortuť, nemôže uvádzať na trh. Európska komisia však udeľuje časovo obmedzené výnimky a výnimky špecifické pre jednotlivé aplikácie. Väčšina týchto výnimiek pre všeobecné osvetlenie bude ukončená, keďže Komisia vo svojich posúdeniach od roku 2016 dospela k záveru, že bezpečné a bezortuťové alternatívy pre žiarivky sú široko dostupné. Cieľom

nových pravidiel je zvýšiť ochranu zdravia a životného prostredia pred touto nebezpečnou látkou, ako aj podporiť inovácie a čistejšie výrobky. V jednotlivých prípadoch sa poskytnú prechodné obdobia 12 a 18 mesiacov, aby sa hospodárske subjekty mohli prispôbiť novým pravidlám. Výnimky budú povolené len pre niekoľko špecializovaných druhov aplikácií, napríklad na lekárske účely.

120 MILIÓNOV EUR Z MODERNIZAČNÉHO FONDU PRE SLOVENSKO

V prvom roku fungovania **modernizačného fondu** sa ôsmim prijímacím krajinám sprístupnilo 898,43 milióna EUR s cieľom pomôcť modernizovať ich energetické systémy, znížiť emisie

skleníkových plynov v energetike, priemysle, doprave a poľnohospodárstve a podporiť ich pri plnení ich cieľov v oblasti klímy a energetiky do roku 2030. Investície boli potvrdené v Česku (320 milió-

nov EUR), Estónsku (24,59 milióna EUR), Chorvátsku (2,15 milióna EUR), Maďarsku (34,28 milióna EUR), Litve (28 miliónov EUR), Poľsku (346,40 milióna EUR), Rumunsku (2,99 milióna EUR) a na Slovensku (120 miliónov EUR). Modernizačný fond je financovaný z percentuálneho podielu príjmov z aukcie emisných kvót z európskeho systému obchodovania s emisiami (ETS), takže keď sa cena uhlíka zvýši, aj príjmy z modernizačného fondu sa zvýšia. Cieľom fondu je podporiť desať krajín EÚ s nižšími príjmami pri prechode

na klimatickú neutralitu modernizáciou energetického sektora a širších energetických systémov, posilnením energetickej účinnosti a uľahčením spravodlivej transformácie. Prijímajúcimi krajinami sú Bulharsko, Chorvátsko, Česko, Estónsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Rumunsko a Slovensko. Komisia v júli 2021 **navrhla** navýšiť prostriedky dostupné z fondu viac ako o dvojnásobok, ktoré by mali slúžiť na riešenie distribučných a sociálnych dôsledkov urýchleného prechodu od fosílnych palív.

NEXTGENERATIONEU: EURÓPSKA KOMISIA SPÚŠŤA HODNOTIACU TABUĽKU OBNOVY A ODOLNOSTI

Európska komisia spustila hodnotiacu tabuľku obnovy a odolnosti, verejnú online platformu na preukázanie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní **Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti** ako celku a jednotlivých národných plánov obnovy a odolnosti.

Hodnotiaca tabuľka je v prvom rade nástrojom pre občanov EÚ na transparentné zobrazovanie informácií o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Bude slúžiť aj ako základ pre prípravu vý-

ročných správ Komisie o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a správy o preskúmaní adresovanej Európskemu parlamentu a Rade, ako aj na dialóg medzi Parlamentom a Komisiou o podpore obnovy a odolnosti. Webové sídlo s **hodnotiacou tabuľkou obnovy a odolnosti** je členené do samostatných oddielov o plnení míľnikov a cieľov a o vyplácaní prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Obsahuje aj osobitné údaje, ktoré zostavila

Komisia, ako sú výdavky podľa oblastí politiky a rozdelenie zelených, digitálnych a sociálnych výdavkov v rámci mechanizmu. Kvalitatívne

informácie o vykonávaní plánov v konkrétnych oblastiach politiky sú uvedené v tematických analýzach hodnotiacej tabuľky.

ZDRAVOTNÝ PROFIL SLOVENSKA

Bolo zverejnené ďalšie vydanie [zdravotných profilov krajín](#). Ide o súbor 29 dokumentov (EÚ27 + Nórsko a Island), ktoré poskytujú stručnú a politicky relevantnú analýzu výkonnosti systémov zdravotnej starostlivosti v jednotlivých krajinách. Tohtoročné vydanie profilov odráža osobitné výzvy systémov zdravotnej starostlivosti, ktoré vznikli v dôsledku pandémie COVID-19.

Spolu so zdravotnými profilmi jednotlivých krajín sa zverejňuje aj [Správa Komisie](#) (SWD),

ktorá zdôrazňuje výber prierezových otázok vyplývajúcich zo zdravotných profilov krajín.

Vydanie z roku 2021 sa zameriava na tri aspekty významné pre posúdenie odolnosti európskych systémov zdravotnej starostlivosti voči pandémie COVID-19:

- Pochopenie ďalekosiahleho vplyvu pandémie COVID-19 na zdravie
- Zachovanie výhod digitálnej inovácie v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a verejného zdravia
- Prehodnotenie stratégií a plánov týkajúcich sa pracovných síl v zdravotníctve po pandémii COVID 19

Zdravotný profil Slovenska nájdete v anglickom jazyku na: [2021_chp_sk_english.pdf](#) ([europa.eu](#))

POZNÁME EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2026

TRENČÍN bol vyhlásený za Európske hlavné mesto kultúry (EHMK) v roku 2026. Každý rok nesú tento titul dve až tri mestá, v roku 2026 bude tým druhým mestom fínske Oulu.

O titul EHMK sa na Slovensku pôvodne uchádzalo osem miest, z ktorých sa na začiatku tohto roka do užšieho výberu dostali Nitra, Trenčín a Žilina. Žiadosti miest posudzuje výberová komisia zložená z 12 nezávislých odborníkov, dvoch vymenovaných príslušnými slovenskými orgánmi a desiatich vymenovaných inštitúciami a orgánmi EÚ (Európsky parlament, Rada, Komisia a Výbor regiónov).

Iniciatíva [Európske hlavné mesto kultúry](#) vznikla v roku 1985 a jej ciele sú relevantnejšie ako kedykoľvek predtým: poskytnúť Európanom príležitosť dozvedieť sa viac o iných kultúrach, spoznať svoju spoločnú históriu a hodnoty, rozvíjať európske kultúrne prepojenia a partnerstvá, ako aj zdôrazniť úlohu kultúry pri rozvoji miest.

NOVÉ PRAVIDLÁ SADZIEB DPH DÁVAJÚ ČLENSKÝM ŠTÁTOM VÄČŠIU FLEXIBILITU A ZÁROVEŇ PODPORUJÚ PRIORITY EÚ

Komisia víta dohodu ministrov financií EÚ o aktualizácii súčasných pravidiel, ktorými sa upravujú sadzby dane z pridanej hodnoty na tovar a služby. Vďaka týmto novým pravidlám budú môcť vlády flexibilnejšie uplatňovať dostupné sadzby. Zároveň sa nimi zabezpečí rovnaké zaobchádzanie s členskými štátmi EÚ. Aktualizované právne predpisy zároveň zosúladiť pravidlá DPH so spoločnými prioritami EÚ, akými je boj proti zmene klímy, podpora digitalizácie a ochrana verejného zdravia. Toto konečné znenie sa teraz musí konzultovať s Európskym parlamentom.

Vďaka dohode budú pravidlá EÚ v oblasti DPH plne v súlade so spoločnými politickými prioritami EÚ. Dnes oznámené predpisy riešia uvedenú problematiku tak, že:

- sa aktualizuje zoznam tovarov a služieb (príloha III k smernici o DPH), na ktoré môžu všetky členské štáty uplatňovať znížené sadzby DPH. Do zoznamu sa doplnia nové výrobky a služby, ktoré slúžia na ochranu verejného zdravia, sú priaznivé pre životné prostredie a podporujú digitálnu transformáciu. Keď pravidlá nadobudnú účinnosť, členské štáty budú môcť po prvýkrát oslobodiť od DPH aj

určitý tovar a služby zo zoznamu považované za základné potreby,

- do roku 2030 sa odstráni možnosť členských štátov uplatňovať znížené sadzby a oslobodenie od dane na tovar a služby, ktoré sa považujú za škodlivé pre životné prostredie a poškodzujúce klimatické ciele EÚ,
- výnimky a oslobodenia od dane pre určitý tovar a služby, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú z historických dôvodov v niektorých členských štátoch, sa sprístupnia všetkým krajinám, v snahe zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie a zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže. Existujúce výnimky, ktoré nie sú odôvodnené cieľmi verejnej politiky a neslúžia na podporu cieľov EÚ v oblasti boja proti zmene klímy, sa však budú musieť do roku 2032 ukončiť.

PRIESKUM EUROBAROMETRA: TAKMER POLOVICA SLOVÁKOV SA BOJÍ KYBERNETICKÝCH ÚTOKOV

Podľa **osobitného prieskumu Eurobarometra**, ktorý sa uskutočnil v septembri a októbri 2021, si prevažná väčšina občanov EÚ myslí, že internet a digitálne nástroje budú v budúcnosti zohrávať dôležitú úlohu. Okrem toho veľká väčšina považuje za užitočné, aby Európska únia vymedzila a podporovala európske práva a zásady s cieľom zabezpečiť, aby bola digitálna transformácia úspešná. Zo zistení prieskumu vyplýva, že viac ako osem z desiatich

Európanov (81 %, SK 77 %) si myslí, že do roku 2030 budú digitálne nástroje a internet v ich živote dôležité. 82 % respondentov zo Slovenska si myslí, že ich používanie prinesie aspoň toľko výhod ako nevýhod. Viac ako polovica (56 %) opýtaných občanov z EÚ a 46 % zo Slovenska vyjadrilo obavy z kybernetických útokov a počítačovej kriminality, ako sú krádež alebo zneužitie osobných údajov, škodlivý softvér alebo phishing. Navyše viac ako polovica (EÚ 53 %, SK 50

%) z nich tiež uviedla, že má obavy o bezpečnosť a duševnú pohodu detí na internete, a 46 % respondentov z EÚ a 37 % zo Slovenska má obavy v súvislosti s používaním osobných údajov a informácií zo strany spoločností či verejnej správy. Približne tretinu (34 %) opýtaných z EÚ aj zo Slovenska znepokojujú ťažkosti súvisiace s odpojením sa a nájdením rovnováhy medzi životom online a offline a približne jedného zo štyroch (26 %) znepokojujú ťažkosti

týkajúce sa získavania nových digitálnych zručností potrebných na aktívnu účasť v spoločnosti. Podľa výsledkov prieskumu si väčšina občanov EÚ myslí, že EÚ chráni ich práva v online prostredí dobre. Takmer 40 % opýtaných v EÚ a 44 % na Slovensku si však nie je vedomý toho, že ich práva, ako je sloboda prejavu, súkromie alebo nediskriminácia, by sa mali dodržiavať aj online. Veľká väčšina občanov EÚ však považuje za užitočné dozvedieť sa o týchto právach viac.

PRIESKUM EUROBAROMETRA: SLOVÁCI PODPORUJÚ EURO, NÁSTROJ SURE AJ MECHANIZMUS NA PODPORU OBNOVY A ODOLNOSTI

Podľa najnovšieho prieskumu Eurobarometra Európskej komisie je podpora eura zo strany verejnosti silná a stabilná. Väčšina respondentov (78 %) v celej eurozóne je presvedčená, že euro je dobré pre EÚ. S týmto výrokom sa stotožňuje aj 81 % opýtaných Slovákov. Okrem toho 69 % z európskych a 73 % slovenských respondentov považuje euro za pozitívne pre svoju vlastnú krajinu. Tieto výsledky poukazujú na druhú najvyššiu podporu eura od začiatku ročných prieskumov

v roku 2002. Aktuálneho prieskumu sa zúčastnilo 17 662 respondentov z 19 členských štátov eurozóny v období od 25. októbra do 9. novembra 2021. Z výsledkov vyplýva aj silná podpora pre európsky nástroj dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE), pričom väčšina respondentov (EÚ 82 %, SK 78 %) súhlasilo s tým, že je dôležité poskytovať úvery s cieľom pomôcť členským štátom udržať ľudí v zamestnaní.

Podobne 75 % zo Slovenska pozitívne vníma

finančnú podporu poskytovanú z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Zároveň, však 84 % úplne alebo čiastočne súhlasí s tým, že na zlepšenie výkonnosti slovenskej ekonomiky sú potrebné

významné reformy. A napokon, 65 % európskych respondentov sa vyslovilo za zrušenie jedného a dvojcentových mincí prostredníctvom povinného zaokrúhľovania konečného súčtu nákupov na najbližších päť centov.

GLOBÁLNA BRÁNA: EURÓPSKA ÚNIA PODPORÍ UDRŽATEĽNÉ PREPOJENIA NA CELOM SVETE SUMOU AŽ DO 300 MILIÁRD EUR

Európska komisia a vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku začínajú plniť novú európsku stratégiu Globálna brána na podporu inteligentných, čistých a bezpečných prepojení v digitálnej, energetickej a dopravnej

oblasti a na posilnenie zdravotníckych, vzdelávacích a výskumných systémov na celom svete. Ide o udržateľné a spoľahlivé prepojenia v prospech ľudí a planéty, ktoré im pomáhajú riešiť najnaliehavejšie globálne výzvy, od zmeny klímy a ochrany životného prostredia až po zlepšenie zdravotnej bezpečnosti a posilnenie konkurencieschopnosti a globálnych dodávateľských reťazcov. Globálna brána má v rokoch 2021 až 2027 zmobilizovať investície v hodnote až do 300 miliárd eur v prospech dlhodobej globálnej obnovy, v ktorej sa zohľadnia potreby našich partnerov aj vlastné záujmy EÚ. Globálna brána spočíva v zvyšovaní investícií, cez ktoré sa šíria demokratické hodnoty a vysoké normy, dobrá správa a transparent-

nosť, partnerstvá rovných, bezpečná zelená a čistá infraštruktúra a súkromné investície.

Projekty Globálnej brány sa budú rozvíjať a realizovať prostredníctvom iniciatív Tímu Európa. Inštitúcie EÚ, členské štáty a európske finančné inštitúcie budú spolupracovať s európskymi podnikmi, ako aj vládami, občianskou spoločnosťou a súkromným sektorom v partnerských krajinách. Vysoký predstaviteľ/podpredseda Komisie a komisári pre medzinárodné partnerstvá a susedstvo, ako aj pre rozšírenie budú pod celkovým vedením predsedníčky Komisie pokračovať v prevádzkovaní platformy Globálna brána a podporovať koordináciu medzi všetkými zainteresovanými stranami.

GRANTY EÚ A SR

REKORDNÝCH 272 MILIÓNOV EUR NA PODPORU ALIANCIÍ EURÓPSKÝCH UNIVERZÍT

Európska komisia oznámila [výzvu na predkladanie návrhov](#) v rámci programu Erasmus+ na podporu ďalšieho zavádzania iniciatívy [Európske univerzity](#). Výzva má celkový rozpočet 272 miliónov eur a bude otvorená do 22. marca 2022. Európske univerzity podporujú systémovú, štrukturálnu a udržateľnú spoluprácu

medzi rôznymi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania v celej Európe, ktorá zahŕňa všetky ich úlohy: vzdelávanie, výskum, inovácie a služby pre spoločnosť. V nadväznosti na úspech pilotných výziev vyhlásených v rokoch [2019](#) a [2020](#) podporovaných [programom Horizont 2020](#) pre ich [výskumný rozmer](#) je cieľom

výzvy na rok 2022 uľahčiť pokračovanie úsilia o spoluprácu inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré sú už zapojené do pokročilých partnerstiev na inštitucionálnej úrovni,

napríklad tých, ktoré boli vybrané v rámci výzvy Erasmus + 2019 týkajúcej sa európskych univerzít. Komisia tak ponúka príležitosť na vytvorenie kompletných aliancií.

**CENTRUM EUROPE DIRECT LUČENEC VÁM PRAJE DO
NOVÉHO ROKA VEĽA ZDRAVIA, ŠŤASTIA, OSOBNÝCH
A PRACOVNÝCH ÚSPECHOV.**

